

Nekazaraba Sariak Arabako garapenean nekazariak eta abeltzainek egindako lana aitortzen dute

Arabako Foru Aldundiak Soloitza, Adolfo Beltran de Guevara, ARMOKI, APRORA eta Fernando Remirez de Ganuza saritu ditu lehen sektorearen eta landa-garapenaren sari horien hirugarren edizioan

Diputatu nagusiak lurraldeko nekazaritza eta abeltzaintza tradizionalaren eredua aldarrikatu du, "familia nekazaritzaren eredua, lurrari eta Arabako herri txikiei errotua"

Vitoria-Gasteiz, 2024eko azaroaren 16a. Arabako Foru Aldundiak Nekazaraba sariak banatu ditu gaur, lehen sektoreak lurraldea egituratzeko, enplegua sortzeko eta kalitatezko ondasunak eta zerbitzuak emateko duen balio estrategikoa gizarteari erakusteko.

Araba kalitatezko elikagaiak ekoizten dituen nekazaritza eta abeltzaintzako tradizio sendoa duen Lurralde Historikoa da, garapen sozioekonomikoari, ingurumenaren kontserbazioari, biztanleriaren mantentzeari eta landa-kulturari modu erabakigarrian laguntzen diona. Arabako lehen sektorea besteak beste, Nekazaritza Politika Bateratuak, merkatuen globalizazioak eta kontsumitzaileen eskaera berriek eragindako erronka gero eta zorrotzagoei egokitzen eta arrakastaz aurre egiten jakin du.

Nekazaritza Sailak espero du aitorten hori baliagarria izatea Arabako nekazariak, kolektiboek eta enpresek egunero egiten duten lana balioesteko eta ikusarazteko, Arabako landa-mundua eta tokiko erakundeak garatzeko motor garrantzitsua baita.

Oraingo honetan, Berrikuntza kategorian, Soloitza gaztandegiaren proiektua aitortu da, 2020an sortua, pandemia betean, Arespalditzan, Aiarako bailara berdean. Esne sektorearen krisi garai batean, Ziortza Lópezek familiaren negozioari buelta bat ematea erabaki zuen, dibertsifikatzea, eta proiektu berri hau bere behien esnetik abiatzea erabaki zuen. Gazta urdina, gazta freskoa eta kalitate goreneko jogurtak egiten dituzte, tradizioa eta modernitatea uztartuz. Ekoizpen integratuko esnea da, elikadura propioa eta animalien ongizateko estandar altuenak dituen. Berrikuntza kategorian aitortzen da, esnekien ekoizpenean azken teknologia erabiltzen baitu, abeltzaintza-jarduera tradizionala dibertsifikatu egiten baitu balio erantsia emanez eta tokiko enplegua sortzen baitu, jardueran emakumeen presentzia handiarekin. Gainera, bisita gidatuak eskaintzen ditu irizpide arkitektoniko bioklimatikoekin eraikitako instalazio modernoetara, ingurumen-inpaktuak gutxituz eta energia-kontsumoa murriztuz.

Elikagaien Bikaintasuna kategorian, Adolfo Beltrán de Guevara saritu da, Lautadako Herediako nekazari ekologikoa. Duela urte asko, labore tradizionalen ustiapena aldatzea erabaki zuen, nekazaritza konbentzionaletik ekologikora aldatuz. Aitzindaria izan zen, eta nekazaritza ekologikoa hasi berria zenean beste ekoizpen-modu batera jo zuen, baita nekazaritza-sektorearen zati baten errezeloaren aurrean ere. Arabako nekazaritza ekologikoaren erreferente handienetako bat da, eta erakutsi du

Arabak nekazaritza ekologiko estentsiboa egin daitekeela eta horren duintasunez bizi daitekeela. Kalitate handiko zerealak ekoizten ditu tokiko eta beste lurralde batzuetako okinentzat. Oso konbentziturik dago ekoizpen ekologikoaz, eta pasioz bizi du, lurra zaindu behar dela eta nekazaritzaetik etorkizun osasuntsuagoa lortzen lagundu behar dela sinetsita.

Belaunaldi Erreleboaren kategorian, Arabako Foru Aldundiak ARMOKI aintzatestea erabaki du. Ordezkapena oso sektore sakrifikatu egiten da, esnetarako behi-aziendan, non bi lehengusu bi anai-arreben oinordeko diren. Betidanik izan da puntako abeltzaintza-ustiategi berritzailea. Behiak jezteko robotaren aldeko apustua egin zuten lehenak izan ziren, haien bizi-kalitatea hobetzeko, eta bi gazte horien sarrerak bultzada handiagoa ematen dio ustiapenari. Garrantzitsua da esnetarako behien sektorea gaztetzea eta ilusioa duten pertsonak proiektu berrietan sartzea. Eta hori modernizazioaren eta profesionalizazioaren adibide bat da. Oso trebatuak diren bi gazte dira (ingeniari agronomoak), eta familia-negozio batekin jarraitzea erabaki dute, lurrari lotutako eredu estentsibo batekin eta beren herriari, Lukianori, errotuta.

Landa Garapena kategorian, APRORA Elkartearen Proiektuak saria jaso du Arabako Errioxan olibondoa eta olio bezalako laborantza tradizionala berreskuratzeko egindako lanagatik. APRORAn olibazainak, dolareak eta markak biltzen dira olibondoaren eta olioaren milaka urteko kultura zabaltzeko. Mahatsondoak bigarren maila batean uzten du mahatsondoa, eta labore horri balioa ematea du helburu, zaintzeko eta bizirik mantentzeko. Horretarako, landaketa berriak, prestakuntza, aholkularitza tekniko eta olioaren merkaturatzea eta salmenta sustatzen ditu. Eta eskualdeko lurzoru eta klimetara egokitutako Arroniz barietate lokala ere sustatzen dute. Helburua Arroizko aparteko olio birjinetan kalitate gorena lortzea da, ingurumena eta paisaia errespetatuz. Gaur egun, Arabako ekoizle txikien olioak aurki ditzakegu merkatuan, Euskolabel kalitate-marka dutenak horiek ere, ehun urteko olibondoak zaintzen dituztenak eta balio kalkulazina duen natura-ondarea babesten dutenak.

Eta Ibilbide Profesionalaren kategorian, Fernando Ramirez de Ganuza aitortzen da hil ondoren. Urte hasieran hil zen, 73 urte zituela, gaixotasun luze baten ondoren. Galera handia izan zen Ramirez de Ganuza upategietan, 1989tik Samaniegoko eta Arabako Errioxako estandarte bihurtu baitira.

Errioxa Izendapeneko ardogintzaren iraultzailea, "kalitate aparta hautaketa zorrotz batetik bakarrik lortzen da" ideiarekin defendatzailea. Haren lanik gabe ez litzateke ulertuko ez Errioxa ez Arabako Errioxa gaur egun, XX. mendearen amaieran inguru horretan bultzatu zuen eraldaketari esker.

Fernando Oñako Bodegas Torre eraiki zen lursaila erosteko eta egokitzeko arduraduna izan zen, eta hura sortu zuen akziodunen taldeko kide izan zen. Azkenean, bere kontura joatea erabaki zuen, eta 1989an erosi zuen gaur egun Bodegas Ramirez de Ganuza dagoen etxaldea.

Erabakitasun handiz eta arrisku handiz, Fernandok bere proiektuari asmo argi batekin ekitea erabaki zuen: Espainiako ardorik onenetako bat egitea Arabako Errioxako mahasti onenekin. Berak aitortu zuenez, "ardo bat egin nahi dugu, eta egiten dugu, gorputza eta arima dituen. Horixe da gure ofizioaren erronka "

80ko hamarkadaren amaieratik aurrera, upeltegiaren eta bere ardoen lorpenak, kritikari ospetsuenen sari ugari jaso dituztenak, arrazoiak ematera etorri dira bere buruari egindako ekintzaile hori. Sektoreko profesionalek "Errioxa berriaren" egileen artean gogoratzen dute, gaur egun upategia Errioxa garaikidearen adibidetzat hartuz, elementu berritzaileak eskualdeko mahastizaintza- eta ardogintza-tradizioarekin uztartuz.

Diputatu nagusiak lehen sektoreari garrantzia eman dio

Ramiro González Arabako diputatu nagusiak eta Noemí Aguirre Nekazaritza diputatuak banatu dituzte aintzatespen horiek, eta ahaldun nagusiak aukera hori baliatu du "gure lurraldeko nekazaritza eta abeltzaintza tradizionalaren eredua, familia-nekazaritzaren eredua, gogorazteko eta aldarrikatzeko, Arabako lurrari eta herri txikiei errotuta baitago".

"Eredu hori gabe, Aldundiak ere du horri eusteko konpromisoa hartu baitu, ez genuke gure artean gaur aitortu dugun pertsonarik izango. Eta ez genuke bere ingurunea, paisaia eta landa-kultura errespetatzen dituen lurralde batez gozatuko, nekazaritza- eta abeltzaintza-ekoizpenarekin ingurumen-jasangarritasuna posible dela erakutsiz ", adierazi du.

Gonzalezek lehen sektorearen ospea berreskuratzeko eta Araba urbanoaren arteko loturan aurrera egiteko deia egin du. "Horretan jarraitu behar dugu. Ez gara asko eta prezio baxuetan ekoizteko gaitasunik edo baldintzarik duen lurralde bat. Baina badugu gaitasuna eta ezagutza kalitatea ekoizteko, elkarre- eta merkataritza-egitura antolatuetan oinarrituta, balio-katean parte hartuz eta kontsumitzailearengana produktu eraldatuekin, bereiziekin eta jasangarrieekin iristeko gai izanik ", adierazi du," batuta jarduten badugu, are gehiago zailtasun-uneetan, ziur nago sektoreak etorkizuna duela. Eta etorkizuna Araba osoan du, baita gaur egun hartzen gaituen Arabako Errioxan ere. Etorkizuna gazte eta emakume trebatuengan oinarritu behar da, eta batzuek aitortu dugu, espiritu eraldatzailearekin, aurrera begira jarri behar direla, nekazaritzak aukera berriak eskaintzen jarraituko baitu.